

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ സപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ സപ്തതിതമഃ സർഗഃ ॥

ദുരൈർഭരതായ തദീയമാതുലമാതാമഹയോഃ കൃത
ഉപഹാർയവസ്തുനാമർപണം വസിഷ്ടസന്ദേശസ്യ ച ശ്രാവണം
ഭരതേന പിത്രാദിനാം കുശലം പുഷ്പാ
മാതാമഹാദനുജ്ഞാമുപഹാർയവസ്തുനി ചോപലഭ്യ ശത്രുഘ്നേന
സഹായോദ്യാം പ്രതി പ്രസ്ഥാനം

ഭരതേ ബ്രൂവതി സ്വപ്നം
ദൂതാസ്തേ ക്ലാന്തവാഹനാഃ |
പ്രവിശ്യാസഹ്യപരിഖം
രമ്യം രാജഗൃഹം പുരം || 2.70.1 ||

സമാഗമ്യ ച രാജ്ഞാ തേ
രാജപുത്രേണ ചാർചിതാഃ |
രാജ്ഞഃ പാദൗ ഗൃഹീത്യാ ച
തമുചൂർഭരതം വചഃ || 2.70.2 ||

പുരോഹിതസ്ത്യാം കുശലം
പ്രാഹ സർവേ ച മന്ത്രിണഃ |
ത്വരമാണശ്ച നിർയാഹി
കൃത്യമാത്യയികം ത്വയാ || 2.70.3 ||

ഇമാനി ച മഹാർഹാണി
 വസ്ത്രാൺയാദരണാനി ച |
 പ്രതിഗൃഹ്യ വിശാലാക്ഷ
 മാതുലസ്യ ച ദാപയ || 2.70.4 ||

അത്ര വിംശതികോട്യസ്തു
 നൃപതേർമാതുലസ്യ തേ |
 ദശകോട്യസ്തു സമ്പൂർണാ -
 സ്തമൈവ ച നൃപാത്മജ || 2.70.5 ||

പ്രതിഗൃഹ്യ തു തത് സർവം
 സ്വനുരക്തഃ സുഹൃജ്ജനേ |
 ദൂതാനുവാച ദരതഃ
 കാമൈഃ സമ്പ്രതിപുജ്യ താൻ || 2.70.6 ||

കച്ചിത് സ കുശലീ രാജാ
 പിതാ ദശരഥോ മമ |
 കച്ചിദാരോഗ്യതാ രാമേ
 ലക്ഷ്മണേ ച മഹാത്മനി || 2.70.7 ||

ആർയാ ച ധർമ്മനിരതാ
 ധർമ്മജ്ഞാ ധർമ്മവാദിനീ |
 അരോഗാ ചാപി കൗസൽയാ
 മാതാ രാമസ്യ ധീമതഃ || 2.70.8 ||

കച്ചിത് സുമിത്രാ ധർമ്മജ്ഞാ
 ജനനീ ലക്ഷ്മണസ്യ യാ |
 ശത്രുഘ്നസ്യ ച വീരസ്യ
 അരോഗാ ചാപി മധ്യമാ || 2.70.9 ||

ആത്മകാമാ സദാ ചണ്ഡീ
 ക്രോധനാ പ്രാജ്ഞമാനിനീ |
 അരോഗാ ചാപി മേ മാതാ
 കൈകേയീ കിമുവാച ഹ || 2.70.10 ||

ഏവമുക്താസ്തു തേ ദൂതാ
 ഭരതേന മഹാത്മനാ |
 ഊചുഃ സമ്പ്രശ്രിതം വാക്യ-
 മിദം തം ഭരതം തദാ || 2.70.11 ||

കുശലാസ്തേ നരവ്യാഘ്ര
 യേഷാം കുശലമിച്ഛസി |
 ശ്രീശ്ച ത്യാം വൃണുതേ പദ്മാ
 യുജ്യതാം ചാപി തേ രഥഃ || 2.70.12 ||

ഭരതശ്ചാപി താൻ ദൂതാ -
 നേവമുക്തോദ്യഭാഷത |
 ആപ്യച്ഛ്വേഹം മഹാരാജം
 ദൂതാഃ സന്ത്യരയന്തി മാം || 2.70.13 ||

ഏവമുക്ത്യാ തു താൻ ദൂതാൻ
 ഭരതഃ പാർഥിവാത്മജഃ |
 ദൂതൈഃ സഞ്ചോദിതോ വാക്യം
 മാതാമഹമുവാച ഹ || 2.70.14 ||

രാജൻ പിതൂർഗമിഷ്യാമി
 സകാശം ദൂതചോദിതഃ |
 പുനരപ്യഹമേഷ്യാമി
 യദാ മേ ത്വം സ്മരിഷ്യസി || 2.70.15 ||

ഭരതേനൈവമുക്തസ്തു
 നൃപോ മാതാമഹസ്തദാ |
 തമുവാച ശുഭം വാക്യം
 ശിരസ്യാഘ്രായ രാഘവം || 2.70.16 ||

ഗച്ഛ താതാനുജാനേ ത്യാം
 കൈകേയീ സുപ്രജാസ്ത്വയാ |
 മാതരം കുശലം ബ്രൂയാഃ
 പിതരം ച പരന്തപ || 2.70.17 ||

പുരോഹിതം ച കുശലം
 യേ ചാന്യേ ദ്വിജസത്തമാഃ |
 തൗ ച താത മഹേഷ്യാസൗ
 ഭ്രാതരൗ രാമലക്ഷ്മണൗ || 2.70.18 ||

തസ്മൈ ഹസ്തുഗുത്തമാംശ്ചിത്രാൻ
 കംബലാനജിനാനി ച |
 സത്കൃത്യ കേകയോ രാജാ
 ഭരതായ ദദൗ ധനം || 2.70.19 ||

അന്തഃപുര്യേതിസംവൃദ്ധാൻ
 വ്യാഘ്രവീര്യബലോപമാൻ |
 ദംഘ്രായുക്താൻ മഹാകായാ -
 ശൂനശ്ചോപായനം ദദൗ || 2.70.20 ||

രുക്മനിഷ്ടസഹസ്രേണ ദ്വേ
 ഷോഡശാശ്വശതാനി ച |
 സത്കൃത്യ കേകേയീപുത്രം
 കേകയോ ധനമാദിശത് || 2.70.21 ||

തദാമാത്യാനഭിപ്രേതാൻ
 വിശ്വാസ്യാംശ്ച ഗുണാൻവിതാൻ |
 ദദാവശ്വപതിഃ ശീഘ്രം
 ദരതായാനുയായിനഃ || 2.70.22 ||

ഐരാവതാനൈന്ദ്രശിരാൻ
 നാഗാൻ വൈ പ്രിയദർശനാൻ |
 ഖരാൺശീഘ്രാൻ സുസംയുക്താൻ
 മാതുലോസ്മൈ ധനം ദദൗ || 2.70.23 ||

സ ദത്തം കേകയേന്ദ്രേണ
 ധനം തന്നാഭ്യനന്ദത |
 ദരതഃ കേകയീപുത്രോ
 ഗമനത്വരയാ തദാ || 2.70.24 ||

ബഭൂവ ഹ്യസ്യ ഹൃദയേ
 ചിന്താ സുമഹതീ തദാ |
 ത്വരയാ ചാപി ദൂതാനാം
 സ്വപ്നസ്യാപി ച ദർശനാത് || 2.70.25 ||

സ സ്വവേശ്യാഭ്യതിക്രമ്യ
 നരനാഗാശ്വസങ്കുലം |
 പ്രപേദേ സുമഹച്ഛീമാൻ
 രാജമാർഗമനുത്തമം || 2.70.26 ||

അഭ്യതീത്യ തതോപശ്യ -
 ദന്തഃപുരമനുത്തമം |
 തതസ്സദ് ദരതഃ ശ്രീമാ -
 നാവിവേശാനിവാരിതഃ || 2.70.27 ||

സ മാതാമഹമാപൃച്ഛ്യ
 മാതുലം ച യുധാജിതം |
 രഥമാരുഹ്യ ഭരതഃ
 ശത്രുഘ്നസഹിതോ യയൗ || 2.70.28 ||

രഥാൻ മണ്ഡലചക്രാംശ്ച
 യോജയിത്യാ പരഃ ശതം |
 ഉഷ്ടഗോശ്ശവരൈർഭൃത്യാ
 ഭരതം യാന്തമൻവയുഃ || 2.70.29 ||

ബലേന ഗുപ്തോ ഭരതോ മഹാത്മാ
 സഹാർയകസ്യാത്മസമൈരമാത്യൈഃ |
 ആദായ ശത്രുഘ്നമപേതശത്രു -
 ര്ഗൃഹാദ് യയൗ സിദ്ധ ഇവേന്ദ്രലോകാത് || 2.70.30 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അയോധ്യാകാണ്ഡേ സപ്തതിതമഃ സർഗഃ ||